

# **RAPORT Z WIZYTACJI**

## **(ocena programowa)**

**dokonanej w dniach 16-17 listopada 2012 r. na kierunku „pedagogika”  
prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia realizowanych  
w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej w Sieradzu**

**przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:**

**przewodniczący:**

**Prof. UAM dr hab. Wiesław Ambrozik – ekspert PKA, członek PKA,**

**członkowie:**

**Prof. dr hab. Stefan Mieszalski – ekspert PKA,**

**Prof. dr hab. Mirosław Szymański – ekspert PKA,**

**Artur Gawryszewski – ekspert PKA, ekspert formalno – prawny,**

**Aleksander Arabadzić – ekspert PKA, przedstawiciel PSRP.**

### **Krótką informacją o wizytacji**

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia prowadzonym w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej w Sieradzu. Szczegółowe informacje dotyczące pierwszej oceny zawiera załącznik nr 3.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, a także w oparciu o analizę losowo wybranych prac dyplomowych oraz hospitację prowadzonych zajęć

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

## **Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji**

**Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji** uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

### ***1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę\****

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Sieradzu została utworzona na mocy decyzji nr DSW-3-0145-z-72/Eko/02 Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 stycznia 2002 r. Decyzją nr MNiSW-DNS-WUN-6013-8375-3/KT/10 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 maja 2010 r. przedłużono pozwolenie na działalność Uczelni do dnia 30 września 2019 r. Zgodnie z § 6 Statutu Uczelni (nadany uchwałą Zarządu z dnia 15 lutego 2012 r.) Uczelnia nie posiada podstawowych jednostek organizacyjnych.

Władze Uczelni przedstawiły Zespołowi Oceniającemu Uchwałę nr 10/2011/2012 Senatu Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Sieradzu z dnia 2 kwietnia 2012 r. dotyczącą zatwierdzenie strategii rozwoju Uczelni. Strategia Uczelni opiera się na stworzeniu warunków wzajemnych oddziaływań pomiędzy Uczelnią, a otoczeniem zewnętrznym, uwzględnieniu uwarunkowań lokalnego rynku pracy dla formowania i zaspokajania jego potrzeb, powszechności dostępu wyższego wykształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia, upowszechnianiu różnych form uczenia się przez całe życie oraz działaniu w zgodzie z regułami Kodeksy Drobnych Praktyk Szkół Wyższych.

Uprawnienia do prowadzenia kształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia na kierunku „pedagogika” Uczelnia uzyskała decyzją nr DSW-3-4003-50/MP/05 Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 stycznia 2005 r. Kierunek ten prowadzony jest w trybie Studiów stacjonarnych i niestacjonarnym. Studia na tym kierunku studiów trwają 6 semestrów i kończą się obroną pracy licencjackiej. W chwili obecnej na powyższym kierunku studiów prowadzone są następujące specjalności: *pedagogika wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym oraz prewencja patologii i zagrożeń społecznych*.

1).Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki.

Przyjęta przez Uczelnię strategia wpisuje się według zapewnień Władz Uczelni w Strategię Rozwoju Szkolnictwa Wyższego poprzez: 1) tworzenie warunków harmonijnej współpracy pomiędzy Uczelnią a jej zewnętrznym otoczeniem, 2) uwzględnianie potrzeb lokalnego rynku pracy i dostosowywanie do niego oferty kształcenia, 3) zapewnianie powszechnej dostępności do kształcenia na poziomie studiów wyższych I stopnia, 4) upowszechnianie rozmaitych form uczenia się przez całe życie. Jako Uczelnia o charakterze pedagogicznym stawia sobie za szczególny cel dbanie o potrzeby edukacyjne ludzi w różnym wieku, stąd obok kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia, prowadzi również zajęcia w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz w ramach Sieradzkiego Uniwersytetu Dziecięcego. Zasadnicze jednak cele strategiczne Uczelni koncentrują się wokół jej wewnętrznego rozwoju, a w tym zwłaszcza wokół wdrażania założeń Krajowych Ram Kwalifikacyjnych i doskonalenia jakości prowadzonego procesu kształcenia, dbania o odpowiednią jakość pracy kadry dydaktycznej, stałe doskonalenie i dostosowywanie do potrzeb kształcenia posiadanej bazy dydaktycznej, a także stałe rozszerzanie oferty kształcenia na studiach podyplomowych, rozmaitych kursach i szkoleniach tematycznych. Celem wreszcie Uczelni jest istotne zaktywizowanie prowadzonej działalności naukowo-badawczej, prowadzonej zwłaszcza na bezpośrednie zapotrzebowanie lokalnych władz samorządowych. Przyjęta przez Wyższą Szkołę Humanistyczno – Ekonomiczną w Sieradzu strategia podlega corocznej aktualizacji i weryfikacji, a jej szczegółowe cele zostały opracowane na lata 2011- 2016.

Przedłożona przez Uczelnię oferta kształcenia wyrasta niewątpliwie z możliwości kadrowych. Nie charakteryzuje ją wprowadzie duża różnorodność, jednak wychodzi ona naprzeciw istniejącemu w tym względzie zapotrzebowaniu społecznemu

*2). Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku.*

W związku z rozmowami przeprowadzonymi w Uczelni podczas wizytacji oraz dokumentami przekazanymi przez Władze Uczelni dotyczącymi programu kształcenia, należy zauważyć, iż w procesie ustalania koncepcji kształcenia na kierunku „pedagogika” na poziomie studiów pierwszego stopnia oraz wprowadzanych zmian udział biorą tylko tzw. Interesariusze wewnętrzny (studenci, pracownicy naukowo-dydaktyczni, pracownicy

administracyjni). W Uczelni działa komisja d.s. jakości kształcenia, w której skład wchodzi zarówno pracownicy jak i przedstawiciele samorządu studenckiego.

Przyjęta przez Uczelnię koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku studiów nie była jednak konsultowana z interesariuszami zewnętrznymi. Mimo licznych kontaktów, jakie Uczelnia utrzymuje z interesariuszami zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego nie stworzono jeszcze w tym względzie formalnej płaszczyzny współdziałania. Weryfikacja przyjętej koncepcji kształcenia dokonuje się jednak przy okazji licznych kontaktów i zajęć, jakie studenci wizytowanego kierunku realizują w bezpośrednim kontakcie z praktyką. Uczelnia utrzymuje liczne kontakty z lokalnymi i regionalnymi instytucjami oświatowymi, opiekuńczo – wychowawczymi, wsparcia i kontroli społecznej, gdzie studenci odbywają liczne staże, a także realizują szereg zajęć praktyczno – metodycznych, często zresztą prowadzonych przez pracowników tych placówek. Tą też drogą dokonuje się weryfikacja przyjętej koncepcji kształcenia. Uczelnia do tej pory jednak nie stworzyła formalnej płaszczyzny uczestnictwa, umożliwiającego zwłaszcza interesariuszom zewnętrznym bezpośredni udział w kształtowaniu koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.

#### **Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: w pełni**

#### **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

**1) Uczelnia przyjętą koncepcją kształcenia wpisuje się w pełni w uchwaloną na lata 2011-2016 strategię, kładąc szczególny nacisk na wdrożenia Krajowych Ram Kwalifikacji, stworzenie odpowiednich warunków studiowania poprzez zarówno stałe doskonalenia jakości prowadzonego procesu kształcenia i odpowiedni dobór kadry naukowej, jak i poprzez stwarzanie odpowiednich warunków materialnych dla realizowanego procesu kształcenia. Przedłożona oferta kształcenia ograniczona jest wprowadzie do dwóch specjalności, jednak wydaje się wychodzić naprzeciw istniejącym w tym względzie potrzebom społecznym regionu.**

**2) Udział interesariuszy wewnętrznych w ustalaniu koncepcji kształcenia został w pełni zagwarantowany. Z kolei udział interesariuszy zewnętrznych w stanowieniu koncepcji kształcenia dokonuje się bardziej drogą nieformalnych, licznych kontaktów Władz Uczelni z**

rozmaitymi placówkami i instytucjami zatrudniającymi absolwentów. Uczelnia nie stworzyła jeszcze w tym względzie formalnej płaszczyzny współdziałania.

## **2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie**

- 1) Ocena zgodności założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku;

Władze Uczelni podczas programowania kierunku studiów opierają się na Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Rozporządzenia szczegółowe określające rozwiązania przyjęte na danym kierunku uchwała Senat. Na ich podstawie Rektor i Prorektorzy wydają, zgodnie ze swoimi kompetencjami zarządzenia i decyzje. Komisje senackie weryfikują przebieg procesu kształcenia. Zgodnie z wprowadzoną polityką jakości stworzono system procedur dotyczących formalnych wymagań odnoszących się do zdobywania zaliczenia, zdawania egzaminów i obrony pracy dyplomowej.

Z ustalonej w Uczelni sylwetki absolwenta studiów pedagogicznych pierwszego stopnia wynika, że dysponuje on wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami, które są niezbędne do pracy na stanowiskach nauczyciela (w odniesieniu do absolwentów specjalności pedagogika wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym) oraz opiekuńczo-wychowawczych (w odniesieniu do specjalności prewencja patologii i zagrożeń społecznych). W pierwszej z wymienionych specjalności istnieje zgodność założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia. Dysponuje (zgodnie z obowiązującymi do tej pory standardami, a obecnie z KRK) podstawową wiedzą ogólnopedagogiczną, historyczno-filozoficzną, socjologiczną i psychologiczną niezbędną do zrozumienia społeczno-kulturowego kontekstu kształcenia, wychowania i pracy opiekuńczej oraz do kształtowania własnego rozwoju zawodowego. Ma umiejętności specjalnościowe, związane z szeroko pojętym procesem kształcenia dziecka w jego wczesnym okresie rozwojowym. Sprawnie posługuje się warsztatem diagnostycznym i metodycznym w zakresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Potrafi wykryć i nazwać problemy dziecka, zaplanować i wdrożyć działania

profilaktyczne i wspierające rozwój oraz rozwijać w procesie kształcenia indywidualne możliwości dziecka.

Ma umiejętność refleksyjnego spojrzenia na własną rolę zawodową oraz pogłębionego rozumienia rzeczywistości edukacyjnej. Potrafi współdziałać z dzieckiem w procesie kształcenia, na rzecz jego aktywnego rozwoju oraz twórczego kreowania siebie i otaczającego świata. Sprawnie komunikuje się z dzieckiem i jego rodzicami. Potrafi planować i realizować swój dalszy rozwój zawodowy.

Absolwent ma możliwości zdobycia kwalifikacji pedagogicznych uprawniających do pracy w zawodzie nauczyciela w przedszkolu oraz w klasach 0 – III szkoły podstawowej. Może uzyskać pracę zarówno w placówkach przedszkolnych, jak i szkolnych, publicznych, prywatnych, społecznych, czy też artystycznych, które prowadzą zajęcia z dziećmi. Może prowadzić zajęcia w ramach edukacji domowej, nauczania indywidualnego, w szkołach specjalnych na terenie szpitala i sanatorium lub prowadzić indywidualną praktykę edukacyjną.

Natomiast w ramach specjalności prewencja patologii i zagrożeń społecznych, której nazwę ustalono ze względu na zapotrzebowanie na rynku pracy na specjalistów z tej dziedziny, założone cele związane z przygotowaniem absolwenta tej specjalności nie znajdują pełnego pokrycia w efektach kształcenia określanych na poziomie przedmiotów. Szczegółowe programy nauczania przedmiotów specjalizacyjnych nie uwzględniają wszystkich obszarów patologii i zagrożeń społecznych oraz metod i form ich przezwyciężania. Szczególnie to widać w sformułowanych efektach, które nie zapewniają zdobycia niezbędnej wiedzy, umiejętności i kompetencji do podejmowania pracy w charakterze kuratorów sądowych, a zwłaszcza w jednostkach penitencjarnych: zakładach karnych, aresztach śledczych. Z tego względu należy wycofać tego rodzaju zapisy w suplementach w części orzekającej o posiadanych kwalifikacjach oraz uprawnieniach zawodowych absolwenta.

Studenci mają pełny dostęp do istniejących sylabusów poszczególnych przedmiotów i zawartych tam opisów założonych efektów kształcenia odnoszących się zarówno do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Ponadto studenci w trakcie pierwszych zajęć z danego przedmiotu zapoznawani są przez prowadzących ze szczegółowym programem, zakładanymi efektami oraz ustanowionymi warunkami zalecenia.

2). Ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Ogólne efekty kształcenia w zakresie zdobywania wiedzy określono prawidłowo. Określono je następująco: „Zdobycie podstawowej wiedzy z dziedziny pedagogiki, filozofii, historii wychowania, socjologii i psychologii, niezbędne do rozumienia procesu kształcenia i wychowania, opieki oraz kształtowania własnego rozwoju zawodowego”. Jednak już umiejętności nie zostały sprecyzowane w sposób, który umożliwia prawidłową i precyzyjną weryfikację efektów. Wskazano bowiem jedynie obszary, w których mieszczą się umiejętności uzyskane przez studenta, a potem absolwenta, nie określając dokładniej ich zakresu. Podano jedynie, że mają być to umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, diagnozy, wzbogacania i doskonalenia swojej wiedzy, w zakresie praktycznego działania itd. Te sformułowania warto doprecyzować, podobnie jak określenia kompetencji, wśród których wymieniono świadomość własnej wiedzy i posiadanych umiejętności, przestrzeganie etyki zawodowej, współpracę w grupie, odpowiedzialność za podejmowane działania pedagogiczne. Zabrakło tu kompetencji podstawowej: przygotowania do działalności zawodowej w zakresie ukończonej specjalności.

Założone efekty poszczególnych przedmiotów są określone bardziej precyzyjnie, choć w niektórych przedmiotach można wprowadzić pewne korekty. Na przykład w zakładanych efektach przedmiotu „Podstawy pedagogiki” w części dotyczącej kompetencji pierwsze określenie mówi o zdobytej wiedzy, a nie o kompetencjach („Uczestnik zajęć posiada wiedzę na temat zależności pomiędzy zjawiskami współczesności i ich uwarunkowaniem historycznym oraz moralnym wymiarem”). Z kolei przy charakterystyce założonych efektów przedmiotu „Wprowadzenie do pedagogiki” w zakresie wiedzy mowa jest o tym, co student rozpoznaje, co definiuje, co klasyfikuje, ale nie określono, co wie! W kompetencjach, jakie ma nabyć student w ramach tego przedmiotu, zapisano m. in.: „buduje siatkę pojęć pedagogicznych”. W odniesieniu do licencjata jest to zbyt duże wymaganie, gdyż nie jest jeszcze naukowcem specjalizującym się w zakresie pedagogiki. Wystarczyłoby napisać: „Ma przyswojoną siatkę podstawowych pojęć pedagogicznych”. Założone efekty przedmiotu „Integracja i komunikacja” w zakresie wiedzy w istocie rzeczy dotyczą umiejętności (rozróżnia..., wymienia się..., rozpoznaje...). Z kolei zakres wiedzy przewidywany w zakładanych efektach przedmiotu „Pedagogika pracy z elementami ergonomii” jest zbyt skromny. Wiedza to przede wszystkim wiedza merytoryczna, określenia typu: „wymienia elementy...”, „wskazuje przyczyny...” mogą sugerować, że student ma zdobyć jedynie powierzchowną wiedzę z tego przedmiotu.

Mimo dostrzeżonych, podanych przykładowo usterek, większość podanych efektów ujęto w sposób czytelny, możliwy do weryfikacji. Potrzebne są poprawki niektórych sformułowań. Właściwe określenie założonych efektów wyznacza oczekiwania i wymagania jakości kształcenia, która zamierza się osiągnąć. Umożliwia także przygotowanie systemu weryfikacji tych efektów. Z tego względu potrzebne jest dalsze doskonalenie ujęcia celów i zakładanych efektów kształcenia.

### 3). Analiza i ocena systemu weryfikacji efektów kształcenia...

Program kształcenia w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej obejmuje 8 modułów podstawowych obowiązkowych, które zawierają treści przedmiotów kierunkowych i podstawowych, a także 8 modułów do wyboru – specjalnościowych, z których obligatoryjne stają się 4 moduły tworzące ścieżkę kształcenia w danej specjalności. W Uczelni przyjęto sposób planowania i weryfikacji efektów kształcenia według przedmiotów. Zarówno z danych zawartych w Załączniku nr 1 „Cele i efekty kształcenia”, jak i z sylabusów poszczególnych przedmiotów wynika, że w zakresie każdego przedmiotu przewidziano efekty dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji. Weryfikacja tych efektów dokonywana jest metodami wewnątrzszkolnymi, zarówno w toku bieżącej obserwacji studentów podczas zajęć, oceny ich aktywności i bieżących sprawdzianów, w toku różnych form zaliczeń, kolokwii oraz egzaminów pisemnych i ustnych. Pewną rolę w ogólnej ocenie efektów kształcenia odgrywają opinie zewnętrzne ze strony pracodawców.

Obecnie Uczelnia prowadzi jedynie studia I stopnia przy niewielkiej i malejącej liczbie studentów i stąd też system weryfikacji efektów kształcenia odnosi się wyłącznie do I etapu kształcenia.

- możliwości zmierzenia i oceny efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach,

Rozliczanie efektów kształcenia w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej w Sieradzu odbywa się według przedmiotów, a końcowe efekty – na egzaminie dyplomowym. Zaliczenia przedmiotów, a w fazie finalnej egzaminu dyplomowego, niezależnie od otrzymanych ocen, jest jednocześnie uznaniem, że student osiągnął założone efekty kształcenia. Zarządzenie Rektora nr 10 2009/2010 określa skalę ocen obowiązujących w Uczelni. Podczas egzaminów pisemnych lub ustnych oraz zaliczeń z oceną stosuje się

tradycyjny system ocen przyjęty w polskich szkołach wyższych (od „5” – oceny bardzo dobrej do „2” – oceny niedostatecznej z możliwością ocen „połówekowych”, np. 3,5). Procedura wprowadzona na podstawie Uchwały Senatu nr 13 2009/2010 z 14 września 2010 r. określiła sposób zaliczania przedmiotów oraz sposób organizacji zaliczeń i egzaminów. Przewiduje ona m. in. możliwość weryfikacji tożsamości studenta. Rozkłady ocen wystawianych studentom I i II roku podczas sesji egzaminacyjnych na ogół są prawidłowe; występują w nich wszystkie stopnie przewidziane w przyjętej skali ocen. Na przykład podczas egzaminu z przedmiotu Współczesne kierunki wychowania (I rok studiów, semestr II) prowadząca wystawiła 4 oceny bardzo dobre, 9 studentek otrzymało oceny dobry plus, 13 – dobry, 8 – dostateczny plus, a 1 – dostateczny. Nie było ocen niedostatecznych, ale zdarzają się one na egzaminach z innych przedmiotów. Średnia ocen zdających była wysoka (4,1), ale biorąc pod uwagę, że przedmiot mieści się w głównym polu zainteresowań studentów pedagogiki można uznać, że nie jest to zaskakujące.

Sprawdzanie końcowych efektów studiów w WSHE odbywa się na podstawie regulaminu procesu dyplomowania zatwierdzonego Uchwałą Senatu nr 9 2011/2012 z 2 kwietnia 2012 r. Zdecydowana większość prac dyplomowych ma tematy zgodne z kierunkiem studiów i specjalizacją. Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz wymagania stawiane pracom dyplomowym ustala dostępny na stronach internetowych Uczelni Regulamin stanowiący Załącznik do Uchwały Senatu nr 14/2011/2012. Stwierdza on m. in. w §4, że praca może mieć charakter teoretyczny i badawczy (nie przewidziano więc, że może mieć charakter twórczego rozwiązania praktycznego, co na studiach zawodowych jest zasadne), jest autorskim dziełem studenta respektującym prawa autorskie innych osób. Dokładnie określono normy edytorskie pracy (wielkość czcionki, interlinię, liczbę wierszy na stronie, marginesy itp.) oraz jej wersji elektronicznej. Sprecyzowano kryteria oceny pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta, a także dalsze procedury w przypadku ocen pozytywnych lub negatywnych. W §3 Regulaminu ustalono przebieg egzaminu. Stwierdza się tu m. in. że egzamin dyplomowy składa się z dwóch części: egzaminu kierunkowego oraz obrony pracy dyplomowej. Wyniki egzaminów ogłaszane są grupie zdających, ale na życzenie studenta mogą być podawane indywidualnie.

Z dokonanego przeglądu wybranych protokołów egzaminacyjnych wynika, że na ogół nie ma dużej rozbieżności ocen promotora i recenzenta. W przypadkach, gdy pojawiają się wątpliwości co do samodzielności lub rzetelności wykonania prac, poddawane są one weryfikacji w systemie antyplagiatowym. Analiza wybranych protokołów egzaminów

dyplomowych nie ujawniła nieprawidłowości w prowadzeniu egzaminów dyplomowych. Studenci otrzymują na egzaminie z reguły trzy pytania. Mieszczą się one w polu problemowym pedagogiki jako kierunku studiów, a także wybranej przez studenta specjalizacji.

Podczas programowej oceny jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów), i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie (Dz. U. Nr 11 z 2009 r., poz. 61).

Teczkę akt osobowych studenta przechowuje się w archiwum uczelni przez okres 50 lat, a więc zostały spełnione warunki określone w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów

W opinii studentów stosowany system weryfikacji efektów kształcenia jest prawidłowy i obiektywny. W przypadku zaliczeń ustnych, najczęściej przyjmują one formę wystąpienia na forum grupy, a następnie podlegają ocenie prowadzącego. Z kolei zaliczenia prowadzone w formie pisemnej mają różną postać, począwszy od testów wyboru, przez dłuższą wypowiedź pisemną, po opracowania przygotowywane w grupach.

- standaryzacji wymagań, zapewnienia przejrzystości i obiektywizmu formułowania ocen;

Przegląd protokołów egzaminacyjnych z ostatniej sesji (na koniec roku akademickiego 2011/2012) wykazał duże zróżnicowanie wymagań stawianych przez poszczególnych nauczycieli akademickich. Zdarzyły się sytuacje, gdy wszyscy studenci otrzymali oceny bardzo dobre (Diagnostyka dydaktyczna w edukacji wczesnoszkolnej (semestr VI) , Metodyka wychowania przedszkolnego (semestr VI) , Gimnastyka korekcyjna i kompensacyjna (semestr VI) , Przedszkolna edukacja motoryczna z metodyką (semestr VI) , Wybrane problemy z diagnostyki resocjalizacyjnej (semestr VI) . W innych protokołach egzaminacyjnych widnieją oceny piątkowe i tylko nieliczne zbliżone do nich, np. Metody wspierające dojrzałość szkolną (semestr VI) – 22 oceny bardzo dobre i 3 dobre

Tego rodzaju sposób oceniania jest nieprawidłowy, gdyż nie różnicuje nakładu pracy i osiągnięć poszczególnych studentów. Zwraca uwagę, że wystawianie maksymalnych możliwych do uzyskania ocen występuje w semestrze VI, który kończy studia licencjackie. Nasuwa się przypuszczenie, że wyłącznie piątkowe oceny mają służyć podwyższeniu średnich ocen ze studiów, co zwiększa ich szanse absolwentów dostania się na studia II stopnia w innych uczelniach, które przyjmują kandydatów na podstawie rankingu średnich ocen, a nie weryfikacji uzyskanych efektów w toku kształcenia na studiach I stopnia. Tym samym wystawiane oceny nie spełniają swej funkcji, źle świadczą o standaryzacji wymagań i obiektywizmie formułowanych ocen.

Jest znamienne, że oceny wystawiane na egzaminach kończących I rok kształcenia (semestr II) i II rok kształcenia (semestr IV) są zróżnicowane i z reguły znacznie niższe. Na przykład w semestrze II w protokole egzaminacyjnym z biomedycznych podstaw rozwoju i wychowania wykazano, że spośród 38 studentów nie zdało egzaminu w I terminie 7 studentów (18,4%), a średnia ocena z egzaminu już po egzaminach poprawkowych wyniosła 4,0. W semestrze IV podczas egzaminu z metod badań pedagogicznych z grupy 65 studentów, którzy przystąpili do egzaminu w I terminie nie zdało tego egzaminu aż 28, a średnia ocena po sesji poprawkowej wyniosła 3,5.

- analiza skali i przyczyn odsiewu.

Uczelnia stwarza warunki studentom do skutecznego studiowania i terminowego kończenia studiów. Sytuacja niżu demograficznego i zmniejszającego się napływu kandydatów na studia oferowane w uczelni zmusza do szczególnej troski o powodzenia w studiowaniu tych osób, które odbywają studia. Prowadzący zajęcia starają się więc wspierać wszystkich studentów w toku studiów. Służą temu konsultacje, pomoc w dostępie do lektur, dostosowanie tematów prac dyplomowych do możliwości prowadzenia badań w miejscu zamieszkania studenta itp. Odsiew szkolny nie jest wyrazem selekcji wewnętrzzszkolnej, lecz autoselekcji (samodzielna ocena studenta dotycząca szans sprostania wymaganiom stawianym na studiach) oraz obiektywnych warunków zewnętrznych, wśród których na plan pierwszy wybijają się takie przyczyny, jak sytuacja rodzinna i warunki materialne. Łagodzeniu bariery związanej z finansowaniem studiów częściowo sprzyja system stypendialny.

-ocena dostępności informacji na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia.

Dostęp do aktualnych informacji na temat oferty kształcenia, uprawnień studenta, stosowanych procedur toku studiów oraz planowanych efektów kształcenia zawiera strona internetowa Uczelni: [www.wshe.sieradz.pl](http://www.wshe.sieradz.pl) Ponadto prowadzący zajęcia na pierwszym spotkaniu ze studentami omawiają założenia programu kształcenia z danego przedmiotu. Przedstawiają główne hasła programowe oraz listę lektur obowiązkowych i uzupełniających. Studenci zaznajamiani są również ze sposobami weryfikacji efektów, którymi najczęściej są: egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium ustne, kolokwium pisemne, ocena ciągła dokonywana podczas zajęć, projekt, referat, esej, prezentacja, praca seminaryjna, praca dyplomowa. O pożądanym sposobie (lub sposobach) wykonania sprawdzianów kontrolnych w zakresie wymagań i kryteriach ocen studenci są informowani przez prowadzących w czasie prowadzonych zajęć. Studenci są również informowani o warunkach ubiegania się o ponowną ocenę w przypadku braku zaliczenia lub pozytywnego wyniku egzaminu w pierwszym terminie.

#### 4). Ocena procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów

Uczelnia jest w początkowym stadium ankietyzacji absolwentów, realnie widoczne efekty badań będą miały miejsce w następnych latach. Warto podkreślić jako aspekt pozytywny, iż absolwenci mogą uczestniczyć bezpłatnie w kursach dokształcających oraz korzystać z porad doradcy zawodowego na uczelni będącego prawnikiem.

#### **Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych**

Podsumowanie: Przegląd losowo wybranych prac potwierdza zasadność pytania czym ma być dyplomowa praca licencjacka, czym ma się ona odróżniać od pracy magisterskiej. Ogląd załączonych prac ten problem przywołuje, tym bardziej, że również w wizytowanej Uczelni nie zdołano go rozstrzygnąć.

Niezależnie od wskazanego problemu nie stwierdzono poważniejszych uchybień w przebiegu egzaminów dyplomowych, w ich dokumentacji i w załączonych recenzjach. Powtarzającymi się jednak uwagami i zastrzeżeniami do przeglądanych prac dyplomowych są oto następujące kwestie:

- tendencja do zawyżania ocen;

- prace oparte na studiach literaturowych mają słabo sprecyzowane cele, co w znacznej mierze rzutuje na ich wartość;
- część prac jest pod względem tematyki słabo powiązana z pedagogiką.

### **Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: znacząco**

#### **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

1) Osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia jest w pełni możliwe jedynie w przypadku specjalności: *pedagogika wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym*. W odniesieniu natomiast do specjalności: *prewencja patologii i zagrożeń społecznych* zakładane efekty kształcenia są nieadekwatnie do przewidywanego zatrudnienia we wskazanych obszarach profilaktyki społecznej i resocjalizacji. Zakładane cele i efekty kształcenia w ramach tej specjalności winny zostać zmienione i dostosowane do charakteru specjalności.

2) Jedynie efekty odnoszące się do wiedzy zostały sformułowane w sposób wyczerpujący. Pozostałe wymagają uzupełnienia i dostosowania do wymaganych standardów i ram kwalifikacyjnych.

3) System weryfikacji efektów kształcenia jest czytelny i przejrzysty. Studenci są w porę poinformowani o stosowanych wymaganiach i zasadach zaliczenia poszczególnych przedmiotów. W każdej chwili mają dostęp do uzyskanych wyników swego studiowania . Ocena losowo wybranych prac dyplomowych wskazuje jednak, że działający w uczelni system weryfikacji efektów końcowych jest zbyt powierzchowny i liberalny.

4) Procedury badające losy absolwentów są dopiero wprowadzane i stąd ich ocena nie jest obecnie jeszcze możliwa.

### **3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia**

1).Ocena czy realizowany program studiów umożliwi osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia...

- ocena czasu trwania kształcenia, prawidłowości doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia ....

Czas trwania kształcenia jest zgodny z zasadami obowiązującymi na studiach I stopnia w polskich uczelniach wyższych. Studia te trwają 3 lata i są podzielone na 6 semestrów.

Zakres treści przewidziany w zaplanowanych treściach kształcenia jest dostosowany do standardów kształcenia nauczycieli (w specjalności pedagogika wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym) oraz możliwości poznawczych studentów. Na specjalności Prewencja patologii i zagrożeń społecznych potrzebne jest opracowanie nowej wersji programu. Powinna ona polegać na zwiększeniu treści dotyczących resocjalizacji i działań penitencjarnych, co wymaga jednak pozyskania kadry niezbędnej do prowadzenia związanych z tym przedmiotów. Inną możliwość to położenie jeszcze większego akcentu na opanowanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu diagnostyki niedostosowań społecznych oraz zapobiegania im w pracy opiekuńczo-wychowawczej i terapeutycznej przy jednoczesnej rezygnacji z przygotowania kadry dla policji i placówek penitencjarnych.

Programy specjalności są corocznie aktualizowane z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb lokalnego rynku pracy. Większość sylabusów właściwie łączy najważniejsze treści przedmiotu z aktualnymi zagadnieniami pedagogiki oraz działalności dydaktycznej i wychowawczej. Sylabusy te są na ogół przygotowane profesjonalnie. Widać tu przenoszenie pozytywnych wzorów i rozwiązań z łódzkich uczelni wyższych, w których część nauczycieli akademickich z WSHE w Sieradzu pracuje na pierwszych etatach.

Ta pozytywna ocena odnosi się również do form i metod prowadzenia zajęć. Można zauważyć silną tendencję do aktywizacji studentów. Sprzyjają temu niewielkie grupy osób uczestniczących w wykładach, ćwiczeniach, lektoratach i zajęciach warsztatowych.

-Ocena zgodności przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie,....

Zgodnie z zaleceniami podstawą przypisania określonej liczby punktów ECTS jest oszacowanie nakładu pracy studenta, który jest niezbędny do zaliczenia przedmiotu, co jest uznawane w Uczelni za osiągnięcie założonych celów kształcenia. Przyjęto, że 1 punkt ECTS odpowiada średnio 25 godzinom pracy studenta. Przyznanie punktów ECTS nie jest uzależnione od tego, jaką pozytywną ocenę uzyskał student, niezbędne jest jednak zaliczenie przedmiotu lub praktyk. Czas pracy studenta potrzebny do uzyskania punktów ECTS – według Uchwały Senatu nr 22, załącznik §2, punkt 1. – obejmuje zajęcia programowe z udziałem nauczyciela akademickiego i studenta, przygotowanie do zajęć, samodzielne studiowanie lektur, przygotowanie projektów i prac zaliczeniowych, przygotowanie do egzaminów i kolokwii i inne. Punkty ECTS są przyporządkowane poszczególnym

przedmiotom na podstawie oszacowania, jaki nakład pracy studenta jest potrzebny do uzyskania przewidzianych w sylabusie efektów kształcenia. Zakładane efekty kształcenia w ramach każdego przedmiotu obejmują elementy wiedzy, umiejętności i kompetencje. Punkty ECTS stosuje się także do innych składników programu studiów: lektoratów języków obcych i praktyk studenckich.

Program studiów umożliwia uzyskanie przez studenta 60 punktów ECTS w ciągu roku akademickiego, po 30 punktów w każdym semestrze. Oznacza to równomierne rozłożenie nakładu pracy studenta na opanowanie treści programowych, zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji w ciągu roku. Przydział punktów ECTS na przewidziane w planie studiów przedmioty i praktyki jest zróżnicowany w zależności od stopnia trudności i pracochłonności zajęć. Studentów obowiązuje zaliczanie przedmiotów i praktyk, a nie semestrów. Umożliwia to indywidualizację kształcenia, gdyż studenci mogą dla zdobycia punktów ECTS wybierać różne przedmioty.

W ramach specjalności nauczycielskiej pedagogika wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym realizowane są standardy kształcenia nauczycieli z uwzględnieniem wyszczególnionych w standardach treści oraz wymiaru godzin przeznaczonych na zajęcia w Uczelni i praktyki.

Obecna sytuacja finansowa Uczelni nie pozwala na wspieranie wyjazdów studentów uczestniczących w programach współpracy międzyuczelnianej i międzynarodowej.

- ocena prawidłowości: sekwencji przedmiotów i modułów określonej w planie i programie studiów poszczególnych poziomów kwalifikacji;

Program kształcenia w WSHE w Sieradzu obejmuje 8 modułów obowiązkowych, które zawierają treści przedmiotów kierunkowych i podstawowych, oraz 8 modułów specjalnościowych, z których obligatoryjne są 4 moduły tworzące ścieżkę kształcenia w danej specjalności. Zajęcia podzielone są na wykłady, ćwiczenia, seminaria, konwersatoria i zajęcia warsztatowe.

Moduł 1. nosi nazwę „Podstawy humanistyczne”. W jego skład wchodzi przedmioty: podstawy filozofii, wprowadzenie do pedagogiki oraz działania twórcze. W module 2. „Kompetencje personalne” umieszczono przedmioty: język obcy, technologie informacyjne, komunikacja i integracja, pedagogika pracy z elementami ergonomii. Moduł 3. „Teoretyczne podstawy wychowania i kształcenia” obejmuje przedmioty: współczesne kierunki

wychowania, historia myśli pedagogicznej, podstawy diagnostyki pedagogicznej, wprowadzenie do pedagogiki specjalnej. Do modułu 4. „Psychologiczne i biomedyczne podstawy wychowania” włączono takie przedmioty, jak: psychologia ogólna, psychologia rozwojowa, biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, patologie i konflikty społeczne. Moduł 5. „Zarządzanie kompetencjami pedagoga” ma niezbyt adekwatną nazwę w stosunku do zaliczanych do tego modułu przedmiotów: socjologia edukacji, psychologia wychowawcza, kontakt z klientem, edukacja zdrowotna. W module 6. „Kompetencje naukowo-badawcze” znalazły się przedmioty: filozofia człowieka, teoretyczne podstawy wychowania, metody badań pedagogicznych i ponownie język obcy. Moduł 7. „Autonomia, przedsiębiorczość, zarządzanie” obejmuje przedmioty: projektowanie przedsięwzięcia edukacyjnego i etyka. Do modułu 8. „Kompetencje społeczne i pedagogiczne” włączono przedmioty: pedagogika społeczna, teoretyczne podstawy kształcenia, seminarium dyplomowe oraz kontakt w sytuacji pomagania.

W ramach specjalności „Pedagogika wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym” studenci mają cztery moduły specjalistyczne. Pierwszy z nich „Kompetencje pedagoga” wiąże się ze studiowaniem przedmiotów: identyfikacja z profesją, trening ekspozycji społecznej pedagoga, trening komunikacji z dzieckiem, zastosowanie technik multimedialnych w edukacji dziecka, organizacja czasu pracy dziecka i nauczyciela, trening asertywności we współpracy z rodzicami, potrzeby dziecka – inspiracje do pracy, prawne podstawy systemu oświaty, emisja i higiena głosu. Moduł 2. „Metody nauczyciela” obejmuje przedmioty: edukacja przez dramę, wstępna terapia i diagnoza zaburzeń rozwojowych dziecka, psychopedagogiczna diagnoza i terapia deficytów rozwojowych wychowanka i ucznia, metody aktywizujące w edukacji elementarnej, pedagogika zabawy, profilaktyka niepowodzeń edukacyjnych i wykluczenia społecznego, edukacja twórcza z metodyką pracy z dzieckiem. Moduł 3. „Metodyka nauczania” składa się z przedmiotów: edukacja plastyczno-muzyczna z metodyką, edukacja matematyczno-przyrodnicza z metodyką, edukacja w zakresie przygotowania do czytania i pisanie, edukacja merytoryczno-zdrowotna z metodyką, wprowadzenie do logopedii. W module 4. „Psychologiczne i metodyczne aspekty pracy z dziećmi” umieszczono przedmioty: metodyka wychowania przedszkolnego i kształcenia zintegrowanego, szkolny program profilaktyki, indywidualizacja pracy wychowawczej z uczniem, współpraca w grupie, trening rozwiązywania konfliktów rówieśniczych, diagnostyka dydaktyczna w edukacji wczesnoszkolnej.

Na specjalności „Prewencja patologii i zagrożeń społecznych” przewidziano również cztery moduły specjalnościowe. Pierwszy moduł ma tytuł: „Podstawy prewencji i zagrożeń społecznych. Obejmuje on przedmioty: wybrane elementy kryminologii i wiktymologii, unijne systemy prewencji kryminalnej, podstawy pedagogiki penitencjarnej, pedagogika resocjalizacyjna oraz podstawy kryminalistyki. W module 2. „Aspekty prawne prewencji i zagrożeń społecznych” są przedmioty: system ochrony informacji niejawnych, prawo policyjne, wybrane zagadnienia prawa karnego, prawa człowieka i podstawy prawa wykroczeń. Moduł 3. „Psychologiczne uwarunkowania zagrożeń społecznych” składa się z przedmiotów: psychologia niedostosowania społecznego i przestępczości, psychospołeczne aspekty subkultur, psychologia sądowo-kryminalna, społeczno-prawne uwarunkowania przestępczości z elementami profilaktyki, warsztaty psychoedukacyjne.

Program modułów jest interesujący, choć w przypadku specjalności „Prewencja patologii i zagrożeń społecznych” nie w pełni wystarcza do przygotowania specjalistów w deklarowanej dziedzinie. Można dyskutować, czy w sumie nie ma zbytniego rozdrobnienia przedmiotów na obu specjalnościach i czy niektóre nazwy nie mogłyby być krótsze i bardziej adekwatne do treści przedmiotów wchodzących w skład modułu. Na przykład socjologia edukacji, psychologia wychowawcza i edukacja zdrowotna niezbyt dobrze mieszczą się w module 5. „Zarządzanie kompetencjami pedagoga” na specjalności „Pedagogika wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym”. Ich zawartość treściowa i zakładane efekty wykraczają poza zakres określone w tytule modułu ramy.

W każdym module ustalono kod przedmiotu, opis zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz odniesienie do efektów kształcenia dla kierunków kształcenia (K) i obszarów (H, S). Jest to solidnie i prawidłowo wykonana część pracy.

Aczkolwiek Uczelnia deklaruje istnienie 4 modułów do wyboru przez studentów, w istocie umożliwia nie tyle wybór modułów lub przedmiotów, ile specjalizacji z którą wiążą się moduły specjalistyczne. Sam wybór specjalności przesądza o tym, jakie moduły są niezbędne. Zawarte tu oceny odnoszą się równocześnie do okresu minionego, jak i do obecnie realizowanego, już według obowiązujących od bieżącego roku akademickiego wymagań.

- ocena spójności programu i wymiaru praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia ..

Praktyki zawodowe studentów w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej w Sieradzu mają charakter obowiązkowy. Ich cele określono w Regulaminie zawodowych praktyk studenckich WSHE w Sieradzu. Są one zgodne z załącznikami do Rozporządzenia MNiSzW z 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia. Są organizowane w instytucjach, przedsiębiorstwach i organizacjach, z którymi Uczelnia zawarła porozumienie. Porozumienia stałe zawierane są na okres 5 lub 10 lat. Do instytucji, z którymi zawarto takie długotrwałe porozumienia, należą: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sieradzu, Dom Pomocy Społecznej w Ostrówku, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2 w Łodzi, Przedszkole nr 3 im. Jana Brzechwy w Sieradzu, Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intellektualnie Zgromadzenia Sióstr Urszulanek, Przedszkole nr 5 im. Misia Uszatka w Sieradzu, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Wojewódzkim Szpitalu Opieki Długoterminowej i Hospicyjnej w Sieradzu, Publiczne Przedszkole nr 2 w Wieluniu, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy nr 2 w Łodzi, Specjalny Ośrodek Wychowawczy w Zgierzu, Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „SZANSA”, Archidiecezjalny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Łodzi, Dom Dziecka nr 9 – Dom Międzypokoleniowy w Łodzi, Dom Dziecka im. J. Krasickiego nr 1 w Łodzi, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy nr 3 im. Marii Grzegorzewskiej w Łodzi, Dom Pomocy Społecznej w Biskupicach, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, Komenda Hufca ZHP w Sieradzu, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Warcie, Fundacja Społeczno-Charytatywna „AKTYWNI W POTRZEBIE”, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Sieradzu, Przedszkole nr 6 w Sieradzu, Akademia Przedszkolaka „Lipka” w Sieradzu oraz Punkt Przedszkolny Fun&Play Marcin Florek w Sieradzu. Zwraca uwagę to, że przeważająca część wymienionych placówek prowadzi działalność z zakresu pracy socjalnej, pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i pedagogiki specjalnej, a więc kierunku i specjalności odmiennych od obecnie prowadzonych przez WSHE w Sieradzu specjalności: pedagogika wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym i prewencja patologii i zagrożeń społecznych. To, czy mają oni odbywania praktyk zgodnie ze swą specjalnością zależy więc od corocznej inicjatywy opiekunów zawodowych praktyk studenckich oraz aktywności studentów, którzy mają możliwość samodzielnego wyszukiwania miejsc praktyk, zgodnie z zapisem zawartym w punkcie 5. §2 Regulaminu Zawodowych Praktyk Studenckich: „Praktyki mogą być realizowane w zakładzie pracy wskazanym przez Studenta, o ile charakter wykonywanych czynności będzie zgodny z programem praktyk”. Tym niemniej Uczelnia powinna dołożyć starań, aby zwiększyć liczbę

stałych umów dotyczących praktyk zawodowych studentów z instytucjami działającymi w profilu obecnych specjalności studiów na kierunku pedagogika w WSHE w Sieradzu.

Po zakończeniu praktyki zakładowy opiekun studenta wpisuje w dzienniku praktyk potwierdzenie jej odbycia. Praktyka jest zaliczana na podstawie wypełnionego dziennika praktyk przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni, który dokonuje odpowiedniego wpisu w indeksie. Wymiar praktyk jest zgodny z obowiązującymi przepisami. W specjalności pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna wymiar czasowy wynosi 160 godz., w tym 54 godziny przeznaczone na podejmowanie po odbyciu hospitacji zajęć, w uzgodnieniu z opiekunem praktyk w placówce działań początkowo asystenckich, a następnie samodzielnych zadań zleconych przez opiekuna praktyk w wymiarze co najmniej 1/3 czasu praktyk. Na studiach w ramach specjalności prewencja patologii i zagrożeń społecznych od roku akademickiego 2008/2009 czas praktyk wynosi również 160 godzin, w tym 110 godzin przeznaczonych na podejmowanie, w uzgodnieniu z kierownictwem instytucji, samodzielnych działań edukacyjno-wychowawczych oraz własną ocenę przebiegu praktyk i działalności dydaktyczno-wychowawczej.

W WSHE w Sieradzu istnieją możliwości zwolnienia studenta w całości lub części z obowiązku odbywania praktyk zawodowych, Podstawą jest Uchwała nr 2/2010/2011 Senatu Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w sprawie zwolnienia studentów z obowiązku odbywania praktyk. Ustalono w niej, że podstawą zwolnienia studenta z obowiązku odbywania praktyki zawodowej jest udokumentowana forma aktywności zawodowej w okresie nie krótszym niż czas trwania praktyki zgodnej z kierunkiem studiów (wskazane byłoby tu zawężenie do specjalności w ramach kierunku studiów)> Uznawane są aktywności wykonywane na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło. Odbywanie odpłatnych lub nieodpłatnych staży zawodowych, świadczenie wolontariatu. Warunkiem zwolnienia studenta z praktyki zawodowej jest pozytywna ocena sprawozdania adekwatnego do odbywanego kierunku studiów.

- ocena organizacji procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Kształcenie, jego organizacja, zakładane efekty kształcenia: ogólne i szczegółowe, programy studiów, przedmioty i moduły przedmiotów, system praktyk na kierunku pedagogika w WSHE w Sieradzu są poprawne. Potwierdzała to analiza dokumentacji studiów oraz rozmowy z przedstawicielami władz Uczelni, nauczycielami akademickimi i studentami.

Odpowiednio wykorzystywane są warunki lokalowe, a także możliwości wynikające z niewielkich liczebności studentów na wykładach, ćwiczeniach, lektoratach, zajęciach warsztatowych. W toku hospitowanych zajęć wykorzystywano możliwości prezentacji za pomocą projektorów multimedialnych. Zajęcia rozpoczynały się i kończyły punktualnie. Plany zajęć na studiach niestacjonarnych nie budzą zastrzeżeń. Właściwa jest sekwencja następujących po sobie zajęć, a na wykłady, ćwiczenia i inne zajęcia z tego samego przedmiotu nie przeznacza się nadmiernie skumulowanej liczby godzin. Uczelnia oferuje też wybór specjalności, zajęcia w językach obcych, wybór seminarium dyplomowego.

Nauczyciele akademicki stosują różnorodne metody indywidualizacji procesu kształcenia. Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne stanowią spójną całość. Nauczyciele akademicki WSHE w Sieradzu stosują wiele aktywnych metod prowadzenia zajęć. Zwiększają one czynny udział studentów w zajęciach dydaktycznych. Z przeprowadzonych rozmów i nauczycielami akademickimi i studentami wynika, że w coraz większej mierze rola nauczyciela akademickiego polega na stwarzaniu warunków i sytuacji pobudzających aktywność poznawczą studentów, kierowaniu studiowaniem i stosowaniem wiedzy w praktyce. Metody aktywizujące mają przygotowywać studentów do twórczego rozwiązywania problemów, samodzielnego poszukiwania wiedzy, nabywania umiejętności i kompetencji. Sprzyja to osiągnięciu założonych celów kształcenia.

Z uwagi, że Uczelnia obecnie prowadzi tylko studia niestacjonarne, to organizacja procesu dydaktycznego wymaga szczególnej kumulacji zajęć w soboty i niedziele. Zachowano jednak przy tym wystarczającą liczbę i wymiar czasowy przerw umożliwiających odpoczynek i spożycie posiłku.

- ocena możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych, studentów niepełnosprawnych.

Stosunkowo nieduża liczba studentów i korzystna proporcja (1:16 wobec wymaganej 1:180) liczby osób stanowiących minimum kadrowe (9) w odniesieniu do ogólnej liczby studentów (148) daje dobre podstawy do poznania studentów oraz dostosowania organizacji pracy, metod i środków dydaktycznych do potrzeb i możliwości studentów. Założenia indywidualizacji procesu kształcenia, w tym osób niepełnosprawnych zostały formalnie ustalone w Regulaminie Studiów, uchwalonym przez Senat Wyższej Szkoły Humanistyczno-Społecznej w Sieradzu 2 kwietnia 2012 r. Istnieją jednak bariery w rzeczywistym wspieraniu studentów szczególnie uzdolnionych i niepełnosprawnych. Brak środków finansowych uniemożliwia wspieranie mobilności studentów w skali krajowej i międzynarodowej. Z kolei

przyjmowanie do Uczelni studentów niepełnosprawnych jest ograniczone przez niedostosowanie budynku i urządzeń szkoły do potrzeb niepełnosprawnych.

2) Ocena czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość głównie w odniesieniu do specjalności pedagogika wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne. Plany studiów I stopnia są tak skonstruowane, by poszczególne przedmioty wzajemnie się dopełniały zarówno w układzie wertykalnym, jak i horyzontalnym. Sprzyja temu tworzenie modułów, w ramach których łatwiej zapewnić korelacje międzyprzedmiotowe oraz kształtować wiedzę o charakterze interdyscyplinarnym. Wiedza, umiejętności i kwalifikacje stanowiące efekty kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów są integrowane w toku zawodowych praktyk studenckich oraz podczas seminariów dyplomowych w związku z przygotowaniem prac dyplomowych. Znaczna część tematów prac dyplomowych wymaga integrowania treści różnych przedmiotów i wykorzystania lektur z różnych subdyscyplin pedagogiki oraz innych nauk społecznych i humanistycznych. Zapewnianiu spójności zakładanych efektów kształcenia, treści programowych, form i metod dydaktycznych służy implementacja systemu KRK, która w WSHE w Sieradzu prowadzona jest skutecznie. Podobną sytuację można było odnotować przy realizacji wcześniejszych programów nauczania, konstruowanych w oparciu o obowiązujące standardy.

3). W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany i ich efekty,

Zalecenia Państwowej Komisji Akredytacyjnej po wizytacji z 12 kwietnia 2007 roku dotyczyły aspektów formalno-prawnych: zmian umów zawieranych ze studentami, zmian w statucie Uczelni, zmian w Regulaminie Samorządu Studenckiego, Regulaminie Przyznawania Pomocy Materialnej Studentom, ustalenia kompetencji Rzecznika Praw Studenta oraz usprawnienia systemu rejestrującego wpłaty studentów. Zalecano również dokonanie zmian w rozkładach zajęć. W opinii Zespołu Wizytującego wszystkie ze wskazanych zaleceń zostały uwzględnione, co można było zarejestrować w przedłożonych dokumentach .

**Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

1. Program studiów dostosowany jest do standardów kształcenia jedynie w przypadku specjalności *pedagogika wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne*. W odniesieniu natomiast do specjalności *prewencja patologii i zagrożeń społecznych* programy winny zostać zmienione i bardziej nastawione na treści z zakresu pedagogiki resocjalizacyjnej i penitencjarnej. Większy również nacisk należy w programach nauczania położyć na treści z zakresu diagnostyki i pracy opiekuńczo – wychowawczej z nieletnimi niedostosowanymi społecznie. Zmiana powyższa winna również spowodować konieczność pozyskania kadry nauczającej dla wskazanych treści. Większej staranności wymaga także dobór placówek dla realizacji praktyk zawodowych w ramach prowadzonych specjalności. Dominują obecnie placówki opiekuńczo-wychowawcze i z zakresu pracy socjalnej, a brakuje placówek edukacyjnych i resocjalizacyjnych.
2. Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną i uzupełniającą się całość, co służy przyjętym efektom kształcenia Głównie w odniesieniu do specjalności *pedagogika wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym*. W odniesieniu natomiast do specjalności *prewencja patologii i zagrożeń społecznych*, wskazane efekty i treści programowe winny zostać uzupełnione

**4.Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów**

- 1). Ocena czy struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Uczelnia w sumie zatrudnia 67 nauczycieli akademickich, z tego 9 stanowią nauczyciele stanowiący minimum kadrowe, a 58 - to pozostali nauczyciele zatrudnieni w różnym wymiarze godzin, prowadzący zajęcia w ramach godzin zleconych. Kwalifikacje osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku zasadniczo nie budzą zastrzeżeń. Wśród

nauczycieli stanowiących minimum kadrowe 7 posiada kwalifikacje i dorobek naukowy z zakresu pedagogiki, a w przypadku nauczycieli zatrudnionych w ramach godzin zleconych 22 posiada kwalifikacje pedagogów. Pozostali nauczyciele reprezentują różne dziedziny (filozofię, historię, nauki prawne, psychologię, socjologię, medycynę, literaturoznawstwo, matematykę). Osoby te najczęściej w niewielkim wymiarze godzinowym prowadzą zajęcia związane z prowadzonymi na wizytowanym kierunku specjalnościami. Na podstawie dostarczonej dokumentacji, można stwierdzić, że struktura kwalifikacji osób zaangażowanych w kształcenia pedagogiczne odpowiada założonym w programie celom i efektom kształcenia.

**Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicki .**

2). Ocena spełnienia przez nauczycieli akademickich wymienionych w minimum kadrowym warunków określonych w przepisach prawa ...

Do minimum kadrowego uczelnia zgłosiła łącznie 11 osób, przy czym ze względu na rozwiązanie stosunku pracy z dwiema osobami (doktorami habilitowanymi) ostatecznie minimum kadrowe tworzy 9 osób: 1 profesor, 2 doktorów habilitowanych i 6 doktorów. W minimum kadrowym znalazło się 7 osób posiadających dyplomy w zakresie pedagogiki oraz 2 osoby posiadające dyplomy w zakresie filozofii. Tak więc minimum kadrowe pod względem dorobku lokuje się w obszarze nauki humanistycznych i społecznych. Analiza dorobku naukowego oraz kwalifikacji stwarza podstawy do stwierdzenia, że są one adekwatne do realizowanego programu. W minimum kadrowym znajduje się 7 osób posiadających dorobek naukowy w dziedzinie pedagogiki. Stosunek liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów wynosi 1: 16,3 i spełnia opisane w aktach prawnych wymagania.

Analiza obsady zajęć nie ujawnia zasadniczych nieprawidłowości, choć niektóre przypadki budzą wątpliwości. Część osób z minimum kadrowego prowadzi zajęcia o znacznie zróżnicowanej tematyce. Uwaga ta dotyczy przede wszystkim doktorów w dziedzinie „pedagogika”. Jest to zapewne podyktowane koniecznością wypełnienia przez te osoby pensum, co przy niewielkiej liczbie grup narzuca konieczność przydzielania zajęć o zróżnicowanej tematyce.

Należy też zwrócić uwagę na stwierdzoną chwiejność składu minimum kadrowego. Ubyło w ostatnim okresie dwóch doktorów habilitowanych. Równocześnie na uwagę zasługuje to, że Uczelnia bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy z dwoma doktorami habilitowanymi uzupełniła skład kolejnymi dwoma nowymi zatrudnieniami.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „pedagogika”, należy uznać, iż zostały w sumie spełnione warunki określone w **§ 14 ust. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.*

Osoby zaliczone do minimum kadrowego nie spełniają wymagań przewidzianych w **§ 13 ust. 1** (*do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru*) oraz **§ 13 ust. 3** (*nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra*), wyżej przytoczonego rozporządzenia. **Szczegółowe informacje zawiera załącznik nr 5.**

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż dziewięciu nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia

studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) wynosi 1:16,33

#### **Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.**

Wszystkie z losowo wybranych do hospitacji zajęć dydaktycznych realizowane były zgodnie z istniejącym rozkładem zajęć. Prowadzone one były na dobrym akademickim poziomie. Zarówno strona merytoryczna zajęć, jak i metodyczna hospitowanych zajęć nie budzi uwag krytycznych. W zależności od formy zajęć studenci aktywnie uczestniczyli w ich przebiegu, robiąc niezbędne notatki. Obserwować też można było dobry kontakt prowadzących nauczycieli ze studentami. Używali komunikatywnego języka, a zajęcia charakteryzowały się przejrzystą strukturą.

3). Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:

Ocena polityki kadrowej wiąże się z uwagami, jakie kadra nauczająca zgłosiła w trakcie spotkania z zespołem wizytującym. Pewien poziom niestabilności składu minimum kadrowego wiąże się z niedostatkami polityki kadrowej – jak się okazuje - w znacznej mierze uzależnionej pod względem finansowym od założyciela. Jego działania wspierające rozwój kadry i jej stabilizację są dalece niewystarczające. Finansowe wsparcie rozwoju kadry jest dalekie od potrzeb. Uczelnia nie ma żadnych rezerw kadrowych w stosunku do wymagań określonych w przepisach. Przy obecnym wsparciu rozwoju naukowego kadry ze strony założyciela trudno oczekiwać, że zatrudnieni w uczelni jako podstawowym miejscu pracy adiunkci uzyskają awans naukowy w postaci uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego. Równocześnie należy zwrócić uwagę na to, że - jak stwierdzono w raporcie samooceny – istnieją perspektywy uzyskania stopnia doktora przez 2 osoby – wykładowcy prowadzący zajęcia na podstawie umów cywilno-prawnych.

W 9-osobowym minimum kadrowym jedynie 3 osoby pracują w uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Z jednej strony stan ten można usprawiedliwić regulacjami prawnymi, zgodnie z którymi przy prowadzeniu studiów pierwszego stopnia minimum kadrowe mogą tworzyć osoby zatrudnione w uczelni jako dodatkowym miejscu pracy. Przy takim kryterium liczba trzech osób zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy może być

potraktowana jako powód do zadowolenia. Z drugiej wszakże strony dominacja zatrudnień „drugoetatowych” osłabia stabilność kadry i jej związek z uczelnią.

Weryfikację kwalifikacji zatrudnionych nauczycieli akademickich przeprowadza pod względem merytorycznym rektor. W ubiegłym roku powołano komisję ds. oceny merytorycznej pracowników. Podstawą jej decyzji są arkusze oceny obejmujące działalność dydaktyczną i organizacyjną oraz ocena bezpośredniego przełożonego. Nie przedstawiono wyników pracy komisji.

Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym, perspektywy rozwoju kierunku i ograniczenia.

W spotkaniu kadry z zespołem wizytującym uczestniczyło kilkanaście osób. W trakcie spotkania podniesiono następujące kwestie:

- Szanse przetrwania uczelni w aktualnych warunkach: wyrażono przekonanie, że uczelnia ma szanse przetrwania, ponieważ jej oferta i funkcjonowanie w lokalnym środowisku trafia do potrzeb młodych ludzi. Obok pedagogiki, która wciąż pozostaje dla uczelni kierunkiem wiodącym, uruchomiono kierunek „bezpieczeństwo”. Z nowym kierunkiem wiążą się nadzieje na napływ młodzieży, zwłaszcza że obydwa kierunki można programowo powiązać.
- Ocena jakości studiów i studentów: kadra zauważa, że przyjmowana na studia młodzież ma niską samoocenę wynikającą z ich dotychczasowych doświadczeń. Z upływem czasu samoocena ta zostaje wzmocniona i fakt ten jest uznawany za potwierdzenie jakości studiów. Rosną też edukacyjne aspiracje studiującej młodzieży.
- Perspektywy kadrowego rozwoju uczelni: czynnik ten jest osłabiany przez „drugoetatowość”, chociaż można mówić o trwałym rdzeniu kadrowym gromadzącym osoby konsekwentnie wiążące swoje zatrudnienie z uczelnią. Negatywnie na stabilizacji kadry i jej rozwoju odciska się stosunek założyciela do tej kwestii. Wskazano na brak działań wspierających rozwój naukowy zatrudnionych nauczycieli akademickich (brak finansowania badań, publikacji i wyjazdów na konferencje). Dyskusja wykazała liczne roszczenia kadry w stosunku do założyciela związane z rozwojem naukowym i jakością warunków studiowania. Fakt ten może świadczyć o autentycznej identyfikacji uczestniczącej w spotkaniu kadry z uczelnią i o jej trosce o jakość kształcenia.

- Badania naukowe: kadra nauczająca zmierza obecnie we współpracy z lokalnym środowiskiem do utworzenia ośrodka badań, który wykorzystując potencjał uczelni sprzyjałby rozwojowi lokalnych inicjatyw.

Podsumowanie: Spotkanie z kadrami ujawniło jej identyfikację z uczelnią i troskę o jej przetrwanie w obecnej sytuacji demograficznej. Ujawniło też autentyczną potrzebę naukowego rozwoju oraz dążenie do podjęcia działań wzmacniających badawczy potencjał uczelni i jej rolę w lokalnym środowisku.

#### **Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni**

##### **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

- 1) Struktura kwalifikacji nauczycieli prowadzących zajęcia oraz ich liczba zasadniczo umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Zdarzają się jednak przypadki, że jeden nauczyciel akademicki prowadzi liczne zajęcia i o dość rozproszonej tematyce.**
- 2) Nauczyciele akademicki zgłoszeni do minimum kadrowego spełniają w pełni warunki określone w stosownych przepisach, tzn. posiadają odpowiednie kwalifikacje naukowe i dorobek w obszarze nauk społecznych lub humanistycznych.**
- 3) Prowadzona w Uczelni polityka kadrowa dość słabo nakierowana jest na pozyskiwanie kadry, która pragnęłaby podjąć zatrudnienie na pierwszym etapie, a także na rzecz mobilizowania zatrudnionych adiunktów do uzyskania stopnia doktora habilitowanego**

#### **5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka, a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych**

- ocena stopnia dostosowania bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia,

Budynek, w którym mieści się Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna, należy do organu założycielskiego. Powierzchnia użytkowa tego budynku wynosi 1994,36 m<sup>2</sup>, a kubatura 9196,0 m<sup>3</sup>. Znajdują się w nim: aule (370 miejsc), sale zajęciowe (386 miejsc), laboratoria komputerowe (105 miejsc), biblioteka i czytelnia. Na parterze budynku zlokalizowany został punkt gastronomiczny. Pracownie komputerowe mają po 15 stanowisk oraz sprzęt przeznaczony do użytku dydaktycznego (tablice suchościeralne, ekrany projekcyjne, projektory multimedialne). Pracownie komputerowe podłączone są do lokalnej

sieci komputerowej. W każdej sali zajęciowej jest zapewniony stały dostęp do Internetu. Przy Uczelni znajduje się parking samochodowy mieszczący blisko 80 pojazdów.

Biblioteka Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Sieradzu składa się z księgozbioru WSHE w Sieradzu i Filii nr 1 Miejskiej Biblioteki Pedagogicznej w Sieradzu. Łącznie dysponuje zbiorem 15268 woluminów, z czego jednak znaczną część – 6435 egzemplarzy – to literatura popularno-naukowa. Księgozbiór dostosowany do potrzeb studentów pedagogiki nie jest zbyt duży, gdyż liczy około 1600 woluminów. W jego skład wchodzi publikacje z zakresu filozofii, psychologii, socjologii, opieki społecznej, prawa, medycyny, pedagogiki, gier i zabaw. Na podstawie umowy z Akademią Humanistyczno-Ekonomiczną w Łodzi studenci i wykładowcy WSHE w Sieradzu mogą korzystać ze zbiorów AHE na prawach jej studentów. Biblioteka prowadzi wypożyczenia międzybiblioteczne.

Biblioteka ma dwa pomieszczenia. W jednym z nich znajduje się wypożyczalnia o powierzchni 41 m<sup>2</sup>, w drugim czytelnia o powierzchni 27 m<sup>2</sup>. W czytelni jest 6 stanowisk do pracy oraz 4 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu.

Biblioteka ma wykupiony dostęp do 114 książek elektronicznych. Prenumerata czasopism ma ograniczony zakres. Dla kierunku pedagogiki prenumeruje się niewiele, gdyż 5 tytułów czasopism. Od stycznia 2010 roku studenci i wykładowcy mogą korzystać z zagranicznych baz danych ELSEVIER i EBSCO. Biblioteka czynna jest od wtorku do piątku w godz. 9 – 16, a w poniedziałki i w soboty zgodnie z grafiką dyżurów. Biorąc pod uwagę to, że Uczelnia kształci studentów niestacjonarnych, godziny pracy Biblioteki są słabo dostosowane do ich potrzeb.

W opinii studentów infrastruktura Uczelni dobrze jest dostosowana do potrzeb realizowanego procesu kształcenia. Ich zdaniem sale wykładowe i ćwiczeniowe są odpowiednio wyposażone w niezbędne meble i sprzęt audiowizualny. W budynkach gdzie odbywają się zajęcia wizytowanego kierunku jest dostęp do bezprzewodowego Internetu. Studenci mogą dodatkowo korzystać z komputerów stacjonarnych znajdujących się w pracowniach informatycznych. Uczelnia nie posiada własnego domu studenckiego, co wynika z lokalnego jej charakteru, jak i z to, że kształcenie ma wyłącznie charakter niestacjonarny.

- ocena poprawności doboru instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe do celów kształcenia i założonych efektów kształcenia;

Uczelnia współpracuje z licznymi placówkami oświatowymi i opiekuńczo – wychowawczymi, nie ze wszystkimi jednak ma podpisane stosowne umowy. Na terenie tych placówek odbywają się niektóre zajęcia praktyczne oraz studenci realizują swoje praktyki zawodowe.

Wielu zresztą pracowników tych placówek zatrudnianych jest w Uczelni w ramach zajęć zleconych, co niewątpliwie wzbogaca realizowany proces dydaktyczny od strony praktycznej. W wykazie jednak instytucji uderza dominacja placówek opiekuńczo – wychowawczych i działających w obszarze pracy socjalnej. Dysproporcja ta wydaje się być niekorzystna z punktu widzenia realizowanych specjalności w zakresie nauczania początkowego i wychowania przedszkolnego oraz prewencji patologii i zagrożeń społecznych. Studenci tych właśnie specjalności wydają się mieć słaby dostęp do niezbędnych w ich kształceniu placówek edukacyjnych oraz profilaktyczno - resocjalizacyjnych.

- ocena spójności planowanego rozwoju ocenianego kierunku z rozwojem infrastruktury, w której prowadzone jest kształcenie na tym kierunku. Ocena polityki finansowej uczelni i jednostki w tym zakresie (planowane nakłady na utrzymanie i doskonalenia infrastruktury);

Posiadana infrastruktura wydaje się być wystarczająca z punktu widzenia prowadzonego obecnie kształcenia. Z całą pewnością stałej troski wymaga systematyczny rozwój biblioteki i posiadanych przez nią zasobów, zwłaszcza że Uczelnia ma w swoich planach powołanie studiów II stopnia oraz zaktywizowanie swojej działalności naukowo-badawczej.

- ocena przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych;

Infrastruktura dydaktyczna jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, zarówno w zakresie dostępności do sal dydaktycznych i pomieszczeń administracyjnych, jak i możliwości przemieszczania się w obrębie budynku.

**Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni**

**Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego:**

**Wizytowana jednostka posiada dobrze przygotowaną do realizowanych zadań dydaktycznych infrastrukturę dydaktyczną. Gwarantuje ona w pełni realizację zakładanych efektów kształcenia.**

**6.Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów**

- ocena wpływu prowadzonych w jednostce badań naukowych na realizowany proces dydaktyczny,

Uczelnia prowadzi studia pierwszego stopnia na ocenianym kierunku, nie jest więc zobligowana do prowadzenia działalności badawczej. Niezależnie od tego w raporcie samooceny uczelnia informuje o realizowanym we współpracy międzynarodowej projekcie zorientowanym na problemy inkluzji młodzieży z różnych powodów zagrożonej marginalizacją. Projekt ma charakter badawczo-wdrożeniowy. Efektem ma być między innymi publikacja. Uczelnia powołała też czasopismo „Studia Sieradzana”. Główną barierą hamującą rozwój badań jest brak na ten cel wydzielonych przez założyciela funduszy, mimo istniejącej gotowości nauczycieli do ich rozwijania

- ocena wpływu współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny

Uczelnia współpracuje w licznych instytucjach otoczenia społeczno - gospodarczego głównie w celu zagwarantowania swoim studentom możliwości odbywania praktyk studenckich, staży oraz przewidzianych programem studiów zajęć praktycznych. W najbliższej przyszłości wspólne z tym instytucjami, względnie dla ich potrzeb Uczelnia zamierza podjąć wspomnianą projekty działalności badawczą.

**Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego:** *Nie podlega ocenie z racji, że Uczelnia prowadzi jedynie studia I stopnia.*

#### **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego**

Działalność naukowa Uczelni znajduje się dopiero we wstępnej fazie organizacji

### **7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię**

1). Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia.

Rekrutacja na studia w wizytowanej Uczelni przeprowadzana jest według kolejności zgłoszeń i w związku z tym pozbawiona jest jakiegokolwiek procedury kwalifikacyjnej. . Przypadki odrzucenia kandydatów w procesie rekrutacji zdarzają się bardzo rzadko i

sporadycznie. Selekcja następuje w okresie studiów, zwłaszcza na pierwszym roku. W obecnej sytuacji niżu demograficznego uczelnia jest zainteresowana możliwie wysokim naborem. Na pierwszym roku studiuje obecnie 38 studentów.

Ocena prawidłowości określania nakładu pracy i czasu osiągania zakładanych efektów kształcenia..

W wizytowanej Uczelni kryterium to reguluje istniejący system punktów ECTS. Punkty przypisywane są do poszczególnych przedmiotów z uwzględnieniem nakładu pracy. Przyjęto, że 1 punkt ECTS odpowiada efektom, których osiągnięcie wiąże się z pracą w wymiarze 25 godzin, przy czym wymiar ten obejmuje pracę w ramach zajęć oraz pracę przeznaczoną na przygotowanie się do ćwiczeń, warsztatów ew. przygotowanie projektów, a także przygotowanie do egzaminów lub zaliczeń. Podstawą przypisywania punktów jest uchwała Senatu nr 22.

2). Ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane.

Elementem kontroli systemu oceny studentów są protokoły egzaminacyjne, analizowane przez rektora pod kątem rozkładu ocen. W przypadkach kumulacji skrajnych ocen: bardzo dobrych i dobrych lub niedostatecznych następuje porównawcza analiza wyników ankietowych badań opinii studentów o zajęciach. Kwestionariusz ankiety nie zawiera jednak pytań o to, czy nauczyciel akademicki poinformował studentów o wymaganiach egzaminacyjnych. Nie zawiera też pytania oceniającego jasność kryteriów i rzetelność oceniania.

Program nauczania i zasady zaliczenia przedmiotów przedstawiane są studentom podczas pierwszych zajęć w cyklu dydaktycznym. Cały system oceny jest według studentów zorientowany na proces uczenia się – bieżąca weryfikacja wiedzy podczas zajęć. Studenci poinformowali, że mają pełny wgląd do ukończonych prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych. Na spotkaniu zaakcentowano, że nie ma miejsca odwoływanie dyżurów i zjazdów, a wszystkie zajęcia są odpracowywane. Zasady przystępowania studentów do II terminu egzaminu i procedura korzystania z egzaminu komisyjnego są w pełni zrozumiała.

3). Ocena możliwości mobilności studentów stworzonych poprzez strukturę i organizację programu ocenianego kierunku.

Wizytowana uczelnia teoretycznie daje możliwość studentom udziału w programie ERASMUS. W praktyce jednak, z uwagi na prowadzenie tylko studiów niestacjonarnych, studenci nie korzystają z programów mobilności. Według zapewnień studentów wizytowany kierunek popularyzuje wiedzę na temat systemu ECTS.

4). Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomagania studentów w procesie uczenia się: bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość.

Studenci pozytywnie odnieśli się do systemu opieki naukowej i dydaktycznej. Wykładowcy są dostępni na dyżurach, które odbywają się regularnie i terminowo. W opinii studentów władze uczelni pozostają do dyspozycji studentów i reagują bezzwłocznie na jakiegokolwiek pojawiające się problemy. Bardzo dobrze oceniana jest funkcja rzecznika praw studenta, który w istotnym zakresie uzupełnia działalność samorządu studenckiego.

Studenci jako jedną z największych zalet Uczelni wskazali kadrę dydaktyczną oraz pozytywne nastawienie do nich władz Uczelni. Nauczyciele akademicy pozostają w stałym kontakcie ze studentami za pomocą poczty elektronicznej. Terminy konsultacji studenci ocenili jako odpowiednie do ich potrzeb.

Nie budzi też wątpliwości organizacja studiów. Harmonogram zajęć jest optymalnie rozplanowany. Na uwagę zasługuje też fakt, iż zjazdy odbywają się regularnie, a ich terminy są znane już na początku roku i są w swoim założeniu niezmiennie.

Na wizytowanym kierunku nie ma możliwości indywidualizacji programu kształcenia z wyjątkiem wyboru seminariów, co wynika z charakteru studiów niestacjonarnych. Wśród studentów wątpliwości budzi jednak ilość seminariów dyplomowych, których w teorii jest dużo a w rzeczywistości otwierana jest tylko ich niewielka część.

Informacje zawarte w programach poszczególnych przedmiotów wydają się być szczególnie kompletne w odniesieniu do specjalności pedagogika wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne. Wskazane już wcześniej braki w zakresie niezbędnych treści programowych (zwłaszcza w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej i penitencjarnej, diagnostyki i pracy opiekuńczo - wychowawczej z niedostosowanymi społecznie) zauważyć można było w przypadku specjalności: prewencja patologii i zagrożeń społecznych.

W opinii natomiast studentów informacje zawarte w sylabusach zgodne są z tymi, które realizowane są podczas zajęć.

Dominującym mechanizmem motywującym studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia jest według ich opinii wsparcie, jakie otrzymują w trakcie studiów od prowadzących zajęcia.

Ocena zakresu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku studiów.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie Regulaminu przyznawania pomocy materialnej studentom wyższej szkoły humanistyczno-ekonomicznej w Sieradzu przewidującego wszystkie rodzaje świadczeń pomocy materialnej przewidziane w art. 173 ust. 1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Podział dotacji ze środków funduszu pomocy materialnej odbywa się z poszanowaniem art. 174 ust. 2 Ustawy, a proporcje podziału między stypendiami są zgodne z art. 174 ust. 4 Ustawy. Na spotkaniu studenci chwalili sposób przyznawania świadczeń i uznali go za przejrzysty.

Przyznawaniem pomocy materialnej zajmuje się Komisja Stypendialna w której skład wchodzi Rektor oraz przedstawiciele Samorządu Studentów oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna powoływane zgodnie z art. 177 ust. 3 Ustawy. Decyzje zawierają wszystkie elementy przewidziane w Kodeksie Postępowania Administracyjnego. Studenci wizytowanego kierunku znają zasady przyznawania pomocy materialnej, a wszelkie niezbędne informacje mogą uzyskać w dziekanacie i samorządzie studenckim.

Ocena działalności uczelni/jednostki wspierającej rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów.

Niewątpliwie należy pozytywnie ocenić działalność Uczelni w zakresie wspierania rozwoju zawodowego, kulturowego i społecznego. Gwarantem tego jest przede wszystkim kadra nauczająca, przenosząca do tutejszej Uczelni styl i atmosferę łódzkiego ośrodka akademickiego, a w tym również dokonania naukowe i dydaktyczne łódzkiej pedagogiki. Wszystko to sprawia, że studenci w efekcie otrzymują dobre przygotowanie zawodowe, a także odpowiednie wsparcie w zakresie rozwoju społecznego i kulturowego.

Na wizytowanym kierunku działa też prężnie uczelniany Samorząd Studentów, który stanowi również istotnie ważną płaszczyznę rozwoju społecznego studentów. Studenci i Przedstawiciele Samorządu cenią sobie szczególnie współpracę z władzami Uczelni i podkreślają charakter partnerski relacji, jak i otwartość na nowe wyzwania. Jak wskazali przedstawiciele Samorządu Studenckiego, Uczelnia zawsze stara się wspierać organizowane

przedsięwzięcia zarówno merytorycznie jak i finansowo. Samorząd studencki dysponuje własnym pokojem, może również korzystać z sal przy organizacji różnego rodzaju inicjatyw. Studenci zajmują się również animacją życia kulturalnego na Uczelni i miasta Sieradz. Studenci zgodnie ze Statutem Uczelni § 15 art. 2 ust. 1 i z poszanowaniem Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym art. 161 ust. 1 i 2 przez swoich przedstawicieli wyrażają opinię w kwestii planów studiów i programów nauczania uchwalanych przez Senat uczelni. Przedstawiciel Samorządu uczestniczy w pracach Komisji Programowej. W Senacie wizytowanej uczelni 20% składu to studenci, co jest zgodne z wymogami Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Opinie studentów prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym, wskazywane przez nich mocne i słabe strony procesu kształcenia, poziom zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej. Ocena poziomu zadowolenia z systemu opieki naukowej dydaktycznej i materialnej oraz sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów.

W spotkaniu brało udział ponad 60 studentów ze wszystkich lat studiów i różnych specjalizacji. Studenci pozytywnie odnieśli się do systemu opieki naukowej i dydaktycznej. Wykładowcy są dostępni na dyżurach, które odbywają się regularnie i terminowo. W opinii studentów władze uczelni pozostają do dyspozycji studentów i reagują bezzwłocznie na jakiegokolwiek pojawiające się problemy. Nie budzi też wątpliwości organizacja studiów. Harmonogram zajęć jest optymalnie rozplanowany a terminy zjazdów znane na początku roku akademickiego. Studenci poinformowali, że harmonogram zajęć bardzo rzadko ulega zmianom, a niezbędne informacje na ten temat odpowiednio wcześniej pojawiają się na stronie internetowej. Jedyne uwagi negatywne ale wyjątkowo mocno podkreślane jakie miały miejsce łączyły się z niewielką ilością specjalizacji względem tego co oferowane jest w broszurach informacyjnych uczelni.

Czas pracy administracji studenci uznali za dopasowany do ich potrzeb. Niezwykle wysoko oceniono poziom merytoryczny, kompetencję i kulturę pracowników administracyjnych wizytowanej Uczelni.

Zasady odpłatności za studia określają odpowiednie zarządzenia rektora oraz umowy o świadczenie usług edukacyjnych. Uczelnia prowadzi czytelną politykę naliczania oraz pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne, co studenci potwierdzili na spotkaniu. Umowy zawierane przez Uczelnię ze studentami nie zawierają klauzul analogicznych do klauzul uznanych przez UOKiK za niedozwolone.

Studenci w trakcie spotkania z zespołem oceniającym wyrazili pogląd, że uczelnia stara się im pomóc w organizacji praktyk. W zależności od instytucji, w której te praktyki przebiegały, ich ocena była różna, choć wśród zebranych przeważała opinia, że jest to skuteczna metoda zdobywania wiedzy praktycznej z zakresu studiowanej dziedziny.

Spotkanie studentów z zespołem oceniającym było też okazją do wyrażenia opinii na temat studiów i samej uczelni. Jako największą zaletę studenci wymienili kontakt z prowadzącymi zajęcia, program studiów, który w ich opinii pomoże im w dalszej karierze zawodowej. Dobrze oceniono bazę dydaktyczną, którą oferuje uczelnia i samą lokalizację w Sieradzu jako miasta powiatowego.

Wizytowany kierunek zapewnia też w opinii studentów odpowiednią opiekę naukową, dydaktyczną i materialną. Skargi i wnioski składane przez studentów są rozpatrywane zgodnie z wymogami prawnymi i bez zbędnej zwłoki.

#### **Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego : w pełni**

##### **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;**
- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;**
- 3) struktura i organizacja procesu nauczania na wizytowanym kierunku z racji prowadzenia wyłącznie studiów niestacjonarnych studiów zasadniczo nie sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;**
- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.**

#### **8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia**

- 1). Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Zgodnie z wewnętrznymi przepisami Uczelni, Rektor wraz z Prorektorami wypełnia postanowienia Senatu dotyczące nie tylko jakości kształcenia poprzez wydawanie szeregu zarządzeń oraz decyzji. Dodatkowo funkcjonujące komisje senackie weryfikują proces kształcenia. Komisje te (Komisja ds. Kształcenia w Uczelni, Komisja ds. Nauki oraz Komisja ds. Współpracy ze Środowiskiem Lokalnym i Zagranicą) zostały powołane Uchwałą nr 23/2011/2012 Senatu Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Sieradzu z dnia 28 września 2012 na dwuletnią kadencję 2012-2014.

Zgodnie z §3 powyższej uchwały w kompetencjach Komisji ds. Kształcenia w Uczelni leży: *monitorowanie i opiniowanie zgodności treści kształcenia i wymiaru zajęć ze standardami kształcenia m. in. na kierunku „pedagogika”, opracowywanie wewnętrznych standardów programowych w zakresie przedmiotów specjalizacyjnych, opiniowanie autorskich programów poszczególnych przedmiotów w ramach wszystkich form studiów prowadzonych w Uczelni oraz programów studenckich praktyk zawodowych, opiniowanie spraw dotyczących organizacji zajęć w Uczelni oraz innych spraw dotyczących procesu kształcenia, monitorowanie i opiniowanie zgodności działania Uczelni z wytycznymi Procesu Bolońskiego, w tym współudział w opracowaniu i nadzór nad systemem ECTS w Uczelni, wspieranie Rektora w badaniu jakości kształcenia, a także współpraca z innymi Komisjami senackimi w zakresie prowadzonych spraw.*

Do zadań Komisji ds. Nauki (zgodnie z § 5 przytoczonej powyżej Uchwały Senatu) należy: *opracowywanie strategii działań Uczelni w zakresie prowadzenia badań naukowych oraz innej działalności naukowej, w tym organizowania konferencji naukowych lub naukowo-szkoleniowych, współpraca z Rektorem Uczelni w zakresie planowania i monitorowania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej Uczelni, opiniowanie wniosków nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni o dofinansowanie badań lub wyjazdów konferencyjnych, merytoryczny patronat nad prowadzonymi przez Uczelnię projektami badawczo-wdrożeniowymi oraz realizacja bieżących zadań powierzonych przez Rektora lub Senat Uczelni.*

W kompetencjach Komisji ds. Współpracy ze Środowiskiem Lokalnym i zagranicą (§7 Uchwały) znajduje się: *poszukiwanie partnerów lokalnych, krajowych i zagranicznych do współpracy w projektach i działaniach Uczelni o innym charakterze, wspieranie Rektora w nawiązywaniu porozumień z innymi przedmiotami w celu doskonalenia oferty edukacyjnej i działań badawczo-wdrożeniowych Uczelni, współpraca z jednostkami ds. projektów*

*krajowych i międzynarodowych, prowadzonych przez Założyciela Uczelni oraz współpraca z innymi Komisjami Senackimi.*

W Uczelni funkcjonuje również Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia, który został wprowadzony Uchwałą nr 14/2008/2009 Senatu WSHE w Sieradzu z dnia 24 marca 2008 r. i zaktualizowany Uchwałą nr 7/2011/2012 Senatu z dnia 8 grudnia 2011 r. Ponadto zgodnie z polityką jakości stworzono w Uczelni szereg procedur gwarantujących formalne wymagania względem metod zdobywania zaliczenia, zdawania egzaminów i obrony prac dyplomowych. I tak instrukcja (zarządzenie Rektora nr 10/2009/2010) określa skalę ocen obowiązującą w Uczelni, Uchwała nr 13/2009/2010 Senatu z dnia 14 września 2010 r. określa sposób standardowego zaliczania przedmiotów oraz określa sposób organizacji zaliczeń i egzaminów, a proces dyplomowania unormowany jest za pomocą Regulaminu Studiów oraz Uchwały nr 14/2011/2012 Senatu Uczelni z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie przeprowadzenia egzaminu dyplomowego oraz wymogów stawianych pracom dyplomowym.

- ocena efektywności systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia,

Uczelnia wskazała dwa podstawowe elementy wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia: wizytacje zajęć oraz studencka ewaluacja zajęć na podstawie opracowanej ankiety. Wizytacje zajęć są odnotowywane w przygotowanym „arkuszu hospitacyjnym”. Stanowi on podstawę do rozmowy przeprowadzanej po hospitacji oraz wystawionej oceny zajęć. Ankieta sondująca opinie studentów o zajęciach obejmuje 9 pozycji. Wydaje się, że są one jednak zbyt ogólne. Należałoby je uzupełnić pytaniami odnoszącymi się do bardziej elementarnych składników dydaktycznej pracy nauczyciela akademickiego, a mianowicie: oceny informacji o literaturze podstawowej i uzupełniającej, jasności informacji o stawianych wymaganiach, komunikatywności języka (klarownego objaśnienia węzłowych pojęć), oceny stosowanych sposobów aktywizacji studentów itp. Uczelnia informuje, że wyniki studenckiej ewaluacji zajęć są uwzględniane przy obsadzie zajęć.

Oprócz tego – jak wynika z rozmów i z raportu samooceny - Uczelnia przeprowadza systematyczną weryfikację programów poszczególnych przedmiotów. Zmiany są zatwierdzane przez Senat.

Oceniając wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia należy zwrócić uwagę na to, że w obecnej wersji obejmuje on kilka elementów, które można uzupełnić o weryfikację sposobów i narzędzi oceny osiągnięć studentów pod kątem ich zgodności z założonymi celami i efektami

- ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian.

Dostęp do aktualnych i obiektywnych informacji na temat oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia, opisów efektów kształcenia oraz systemu ich oceny i weryfikacji na kierunku „pedagogika” są dostępne na stronie internetowej Uczelni – [www.wshe.sieradz.pl](http://www.wshe.sieradz.pl).

2). Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości.

W procesie ustalania i dostosowania koncepcji kształcenia na kierunku „pedagogika” uczestniczą tylko interesariusze wewnętrzni (studenci i pracownicy). Natomiast jak wynika z informacji przekazanych przez Władze Uczelni brak jest współpracy i zinstytucjonalizowanego udziału interesariuszy zewnętrznych w programowaniu i monitorowaniu procedur jakości kształcenia.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

| <b>zakładane efekty kształcenia</b> | <b>program i plan studiów</b> | <b>kadra</b> | <b>infrastruktura dydaktyczna / biblioteka</b> | <b>działalność naukowa</b> | <b>działalność międzynarodowa</b> | <b>organizacja kształcenia</b> |
|-------------------------------------|-------------------------------|--------------|------------------------------------------------|----------------------------|-----------------------------------|--------------------------------|
| wiedza                              | +/-                           | +            | +                                              | Nie dotyczy                | -                                 | +                              |
|                                     |                               |              |                                                |                            |                                   |                                |

|                       |     |   |   |             |   |   |
|-----------------------|-----|---|---|-------------|---|---|
| Umiejętność i         | +/- | + | + | Nie dotyczy | - | + |
|                       |     |   |   |             |   |   |
| kompetencje społeczne | +/- | + | + | Nie dotyczy | - | + |

**+** - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

**+/-** - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

**--** nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

### Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: znacząco

#### Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Uczelnia podjęła szereg stosownych uchwał jak i stworzyła niezbędne procedury mające zapewnić wysoką jakość kształcenia. Można zatem uznać, że system ten został już częściowo wdrożony. Niewątpliwie dopracowania jeszcze wymagają programy i efekty kształcenia w zakresie specjalności prewencja patologii i zagrożeń społecznych oraz odnośnie jakości prowadzonych prac dyplomowych.

2) W procesie zapewnienia jakości kształcenia uczestniczą zasadniczo tylko interesariusze wewnętrzni, tj pracownicy i studenci. Udział interesariuszy zewnętrznych nie został jeszcze należycie rozwinięty. Ogranicza się on bowiem do współpracy w realizacji zajęć warsztatowych i praktyk zawodowych.

## 9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

| Kryterium                      | Stopień spełnienia kryterium |         |          |           |                 |
|--------------------------------|------------------------------|---------|----------|-----------|-----------------|
|                                | wyróżniająco                 | w pełni | znacząco | częściowo | niedostatecznie |
| koncepcja rozwoju kierunku     |                              | +       |          |           |                 |
| cele i efekty kształcenia oraz |                              |         | +        |           |                 |

|                                                  |  |                    |   |   |  |
|--------------------------------------------------|--|--------------------|---|---|--|
| system ich weryfikacji                           |  |                    |   |   |  |
| program studiów                                  |  |                    |   | + |  |
| zasoby kadrowe                                   |  | +                  |   |   |  |
| infrastruktura dydaktyczna                       |  | +                  |   |   |  |
| prowadzenie badań naukowych                      |  | Nie podlega ocenia |   |   |  |
| system wsparcia studentów w procesie uczenia się |  | +                  |   |   |  |
| wewnętrzny system zapewnienia jakości            |  |                    | + |   |  |

Realizowana przez Wyższą Szkołę Humanistyczno – Ekonomiczną w Sieradzu koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku studiów wpisuje się w przyjętą misję i strategię Uczelni. Zakładane efekty kształcenia zostały jednak poprawnie zoperacjonalizowane tylko w przypadku specjalności: pedagogika wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne. W odniesieniu natomiast do specjalności prewencja patologii i zagrożeń społecznych zakładane efekty kształcenia są nieadekwatne do przyjętej sylwetki absolwenta i jego kompetencji. Również pewne wątpliwości budzi sposób określenia umiejętności i kompetencji społecznych, jakie student ma zdobyć zarówno w ramach przedmiotów podstawowych, kierunkowych, jak i specjalnościowych.

O przyjętej koncepcji kształcenia decyduje natomiast w miarę stabilna kadra nauczająca, posiadająca odpowiednie kwalifikacje i dorobek naukowy oraz studenci. Brak natomiast sformalizowanego i jednoznacznego udziału interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu i monitorowaniu realizowanej koncepcji kształcenia.

Uczelnia niewątpliwie stworzyła dobre warunki materialne dla realizowanego procesu kształcenia, dobrą atmosferę studiowania i odpowiedni system wsparcia materialnego ,

**dydaktycznego i społecznego, a także w miarę przejrzysty i znacząco już działający system zapewnienia jakości kształcenia.**

W związku z przedstawioną przez Uczelnię odpowiedzią na raport, przedstawiającą podjęte prace mające na celu modyfikacje programu kształcenia zgodnie z uwagami sporządzonymi przez Zespół Oceniający zachodzą przesłanki do zmiany oceny kryterium „program studiów” z częściowo na znacząca.

|                        |  |  |   |  |  |
|------------------------|--|--|---|--|--|
| <b>program studiów</b> |  |  | + |  |  |
|------------------------|--|--|---|--|--|